

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU VOOR MILIEUEFFECTRAPPORTAGE "ONTWIKKELOPGAVE DE WIEDEN, FASE 1"

Provincie Overijssel

9 JANUARI 2018

Contactpersonen

ARCADIS

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264

6800 AG Arnhem

Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	5
1.3	Leeswijzer	6
2	NUT EN NOODZAAK	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Wettelijke context	7
2.3	Programma Ontwikkelopgave Natura 2000, provincie Overijssel	7
2.4	M.e.r.-plicht maatregelen	9
3	REFERENTIE, PLANALTERNATIEF EN VARIANTEN	10
3.1	Referentie: huidige situatie en autonome ontwikkelingen	10
3.2	Planalternatief en mogelijke variatie	13
4	EFFECTBEOORDELING	18
4.1	Inleiding	18
4.2	Aanpak effectbeoordeling en reikwijdte detailniveau	18
4.3	Opbouw effecthoofdstukken	19
4.4	Effectbeoordelingskader	19
5	PROCES EN BESLUITVORMING	22
5.1	Planning van besluiten en benodigde producten	22
5.2	M.e.r.-procedure	22
	BIJLAGE 1: OVERZICHTSKAART WIEDEN EN WEERRIBBEN	25

1 INLEIDING

Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau beschrijft de opzet van het op te stellen Milieueffectrapport (MER) voor de natuurherstelmaatregelen in het kader van Natura 2000 van het gebied De Wieden. Deze notitie bevat de volgende informatie:

- Aanleiding en achtergrond van de maatregelen.
- Nut en noodzaak van de maatregelen.
- Beschrijving van de huidige situatie, autonome ontwikkelingen en variatie in uitvoering van de maatregelen.
- Voorgestelde wijze van effectbeoordeling in de op te stellen Milieueffectrapportage (MER).
- Het proces en de besluitvorming.

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt voorgelegd aan deskundigen en ter inzage gelegd voor zienswijzen. De reacties op de NRD worden meegenomen bij het op te stellen MER.

1.1 Aanleiding en doel

Binnen het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 van de provincie Overijssel wordt gewerkt aan de uitvoering van een omvangrijk pakket van natuurherstelmaatregelen voor het gebied De Wieden. In deze NRD zijn de maatregelen voor de deelgebieden (zie tabel 1) voor fase 1 beschreven. De maatregelen komen voort uit de PAS gebiedsanalyse en het N2000 beheerplan voor De Wieden en Weerribben. Deze maatregelen zijn gericht op behoud en herstel van kwetsbare natuur en het realiseren van nieuwe kansen voor de economie. De natuur heeft te lijden onder effecten van industrie, verkeer en landbouw, terwijl nieuwe economische ontwikkelingen worden beperkt om de natuur niet verder te belasten. Bewoners, belangenorganisaties en overheid hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het leefgebied van dieren en planten te verbeteren, voor nu en in de toekomst. Met maatwerk maken we de natuur veerkrachtig en weerbaar tegen invloeden van buiten, waardoor weer nieuwe economische kansen ontstaan. Hiervoor voeren wij verschillende maatregelen uit. Waar nodig wordt de inrichting veranderd, de bestemming en/of het gebruik gewijzigd en planologisch vastgelegd. Deze bestemmingswijzigingen en inrichtingsmaatregelen zijn m.e.r.-plichtig. Dit betekent dat we de milieu effecten van deze verandering onderzoeken.

De maatregelen hebben effect op het natuurgebied zelf en de gronden in de directe omgeving van het Natura 2000-gebied De Wieden. In het MER onderzoeken we de milieu effecten op het natuurgebied zelf en op de omgeving. Samen met de grondeigenaren zorgen we voor een passende oplossing voor hun toekomst. Kortom, samen zetten we ons in om de economie en ecologie te versterken en nieuwe kansen te creëren door samenwerking en vernieuwing.

Momenteel worden de uitwerkingsplannen voor de maatregelen gemaakt. Dit houdt in dat concreet wordt uitgewerkt waar en hoe verschillende inrichtings- en beheermaatregelen plaatsvinden voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en de doelen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). In het MER wordt aangegeven welke varianten voor de maatregelen aan de orde zijn en op basis waarvan is gekomen tot het voorkeursalternatief. Vervolgens wordt nader uitgewerkt welke effecten de gekozen varianten hebben op de leefomgeving.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied voor de natuurmaatregelen in De Wieden ligt binnen NatuurNetwerk Nederland (NNN) en het Natura-2000 gebied "De Wieden". Het plangebied van De Wieden ligt zowel in de gemeenten Noordoostpolder, Staphorst, Steenwijkerland en Zwartewaterland. De Wieden is een uitgestrekt laagveenmoeras met meren en kanalen met daartussen natte graslanden, natte heiden, trilveren, galigaanmoerassen, rietland en moerasbos. Het gebied is een restant van het laagveengebied dat zich ooit van Zwolle tot ver in Friesland uitstrekte. Een groot deel bestaat uit uitgeveende petgaten. Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig. Het gebied De Wieden is beïnvloed door het oude rivierstelsel van de Overijsselse Vecht. Er komen ondiepe kleiafzettingen voor. Door vervening, met bredere petgaten, zijn de grote meren ontstaan. Het Giethoornse- en Duingermeer zijn natuurlijke meren. De oppervlakte van het Natura 2000-gebied "De Wieden" bedraagt ongeveer 9.020 ha. In bijlage 1 is een overzichtskaart van het plangebied De Wieden – Weerribben opgenomen.

1.3 Leeswijzer

Om de natuurherstelmaatregelen juridisch mogelijk te maken is in ieder geval een bestemmingswijziging van de gronden door middel van een provinciaal inpassingsplan (PIP) en een ontgrondingsvergunning nodig. Voor beide besluiten is het doorlopen van een uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht. De eerste stap in deze procedure is een kennisgeving door het bevoegde gezag. Hiervoor is deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld.

De nut en noodzaak van het project en de m.e.r.-plicht is uitgelegd in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat nader in op de bestaande kwaliteiten en autonome ontwikkelingen in het plangebied en de opgave met mogelijke planvariaties. Hoofdstuk 4 beschrijft het toetskader voor de effectbeoordeling van de maatregelen en hoofdstuk 5 het vervolg van de m.e.r.-procedure.

2 NUT EN NOODZAAK

2.1 Inleiding

Het natuurbeheer en -ontwikkeling en de te volgen planprocedures is wettelijke geregeld in Nederland. Dit hoofdstuk gaat daar nader op in en beschrijft daarmee nut en noodzaak van het uitvoeren van de natuurmaatregelen en de m.e.r.-plicht vanuit de planvoorbereiding. Vanuit deze wettelijke context zijn de taken voor de provincie Overijssel uitgewerkt in het Programma Ontwikkelopgave Natura 2000. In dit programma is de natuuropgave voor De Wieden beschreven in type maatregel en omvang hiervan. Tenslotte gaat dit hoofdstuk nader in op de m.e.r.-plicht van de natuurmaatregelen.

2.2 Wettelijke context

De biodiversiteit in Europa gaat al jaren snel achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en daarom krijgt natuurbescherming vorm in Europees verband door middel van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen. Naar aanleiding hiervan zijn er door het Rijk Natura 2000-gebieden aangewezen. In Nederland zijn dit er 160, waarvan er 24 in Overijssel. De Wieden is hier één van.

Per 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Stikstof is schadelijk voor de natuur. Ten behoeve van het PAS zijn PAS-gebiedsanalyses vastgesteld voor Natura 2000-gebieden met stikstof gevoelige habitattypen en (leefgebieden van) soorten. In deze gebiedsanalyses is ingegaan op de huidige situatie van de gebieden en de beoogde instandhoudingsdoelstellingen in relatie tot stikstof. Om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen zijn maatregelen (zogenaamde PAS-maatregelen) in de gebiedsanalyses opgenomen die voor het grootste deel voor 1 juli 2021 uitgevoerd zijn. Realisatie van de PAS-maatregelen in en nabij de Natura 2000-gebieden draagt bij aan een goede balans tussen enerzijds behoud en herstel van natuurlijke kwaliteiten en anderzijds de economische ontwikkeling in de omgeving van deze Natura 2000-gebieden. Op deze manier ontstaat er weer ontwikkelingsruimte voor economische initiatieven. Tevens maakt de invoering van het PAS de vergunningverlening aan individuele ondernemers rond stikstof en natuur eenvoudiger en vaker mogelijk.

De Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen zijn in Nederland vertaald in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 in werking is getreden. Op basis van deze wet stelt het Rijk en/of de provincies voor alle Natura 2000-gebieden een beheerplan vast. In deze beheerplannen wordt ingegaan op de huidige situatie van de gebieden en de beoogde instandhoudingsdoelstellingen (generieke en gebied specifieke). Hierin wordt niet alleen gekeken in relatie tot het aspect stikstof, maar naar alle benodigde maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen. De PAS-gebiedsanalyses vormen de basis voor de beheerplannen, maar naast de stikstof gerelateerde PAS-maatregelen zijn er ook andere maatregelen die nodig zijn voor realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen opgenomen in het beheerplan. Dit zijn de zogenaamde niet-PAS-maatregelen. Deze niet-PAS-maatregelen worden voor het grootste deel binnen zes jaar na vaststelling van de beheerplannen gerealiseerd, in dit geval voor juni 2023 omdat het beheerplan op 30 mei 2017 is vastgesteld¹.

2.3 Programma Ontwikkelopgave Natura 2000, provincie Overijssel

Voor 2011 was het Rijk verantwoordelijk voor het beschermen en realiseren van de EHS (nu Natuurnetwerk Nederland, NNN). Sinds in 2011 het bestuursakkoord Decentralisatie Natuurbeheer is gesloten zijn de provincies verantwoordelijk. Realisatie van de PAS-maatregelen is over het algemeen gepland voor 1 juli 2021, de niet-PAS maatregelen uit de beheerplannen voor juni 2023, namelijk binnen zes jaar na vaststellen van het beheerplan. Daarnaast staat de provincie aan de lat voor de verdere realisatie van het NNN, hiervoor geldt geen wettelijke deadline. Dit betekent dat er een aanzienlijke opgave voor natuurbescherming en -ontwikkeling ligt voor de provincie Overijssel. Om deze reden heeft de provincie het programma 'Ontwikkelopgave Natura 2000' opgestart.

---

¹ Provincie Overijssel (22 mei 2017). Natura 2000-beheerplan definitief De Wieden en Weerribben.

Het gebied De Wieden is in de PAS-gebiedsanalyse en het beheerplan gekoppeld aan het gebied de Weerribben. Gelet op de grote opgave voor deze twee gebieden is er voor gekozen om een knip te maken tussen 'De Wieden' en 'Weerribben'. Dat betekent dat voor beide gebieden een apart Inrichtingsplan, provinciaal Inpassingsplan (PIP) en MER wordt opgesteld.

Binnen het gebied De Wieden worden meerdere typen maatregelen gerealiseerd. Voor al deze typen maatregelen gelden verschillende deadlines voor de uitvoering.

De maatregelen voor de eerste beheerplanperiode (fase 1) zijn binnen 6 jaar na vaststelling van het beheerplan uitgevoerd. Het gaat hier om maatregelen voor het realiseren van nieuwe natuur in het deelgebied Muggenbeet (nr. 6), de Verbinding Vollenhovermeer (nr.9) en het deelgebied Duinweg-Leeuwte (nr.10). Deze deelgebieden zijn op de overzichtskaart in bijlage 1 weergegeven. Naast het realiseren van nieuwe natuur zijn in deze periode ook beheermaatregelen nodig in de bestaande natuur waaronder het graven van circa 90 hectare aan petgaten.

Er zijn ook maatregelen in het Beheerplan opgenomen voor de tweede en derde periode. Het gaat ondermeer om 90 ha nieuwe petgaten per periode en de inrichting van enkele ander deelgebieden. De maatregelen voor de tweede en derde periode worden niet in dit MER betrokken. Zo nodig zal binnen de planuitwerking van die fasen een nieuw MER worden opgesteld.

Tijdens de planuitwerking worden de maatregelen uit het Natura 2000-beheerplan voor deze deelgebieden uitgewerkt in een inrichtingsplan voor het Natura 2000-gebied. De maatregelen voor het herstellen en versterken van de natuur is per deelgebied beschreven in Tabel 1:

Tabel 1. De maatregelen per deelgebied voor in de 1e beheerplanperiode

Deelgebied	Type maatregelen en omvang in hectare (ha)
Muggenbeet (nr. 6)	<ul style="list-style-type: none"> • De realisatie van Blauwgrasland (10 ha). • De realisatie van leefgebied voor de Grote vuurvliinder (150 ha). • De realisatie van een verbinding voor de Grote vuurvliinder tussen Noordmanen en Dwarsgracht / St. Jansklooster. • De realisatie van leef-, broed en foerageergebied voor moerasbroedvogels zoals de roerdomp, rietzanger, bruine kiekendief, kwartelkoning, porseleinhoen, zwarte stern (totaal 184 ha).
Verbindingszone Vollenhovermeer (nr. 9)	<ul style="list-style-type: none"> • Leef en –broedgebied grote karekiet (10 ha). • De realisatie van een natuurverbindingstribune tussen De Wieden en het Vollenhovermeer.
Duinweg Leeuwte (nr. 10)	<ul style="list-style-type: none"> • Leef en –broedgebied grote karekiet (10 ha). • De realisatie van leef-, broed en foerageergebied voor moerasbroedvogels zoals de, bruine kiekendief, porseleinhoen, zwarte stern (totaal 22 ha).
Binnen bestaande natuurgebieden	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe petgaten (90 ha).

2.4 M.e.r.-plicht maatregelen

Het MER is onderdeel van de m.e.r.-procedure en heeft als doel om belangrijke nadelige milieugevolgen van de activiteiten in beeld te brengen. Op grond van de zogenoemde C- en D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit m.e.r.), moet voor bepaalde activiteiten een MER worden opgesteld.

De m.e.r.-procedure maakt het mogelijk om de mogelijke milieuschade ook mee te wegen in de besluitvorming. Het goed doorlopen van de m.e.r.-procedure is van belang voor een transparant planproces. De eerste stap in een m.e.r.-procedure is het doen van een kennisgeving door het bevoegde gezag. Deze kennisgeving is inhoudelijk en procedureel toegelicht met deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Voor de planuitwerking van De Wieden is het doorlopen van de m.e.r.-procedure verplicht. Hier zijn verschillende redenen voor, waaronder de functiewijziging van water, natuur, recreatie of landbouw in het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) en het uitvoeren van ontgrondingen.

Plan-MER + project-MER = combinatie-MER

Het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) met bijbehorend inrichtingsplan is een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit. Het maakt namelijk een functiewijziging van water, natuur, recreatie of landbouw met een oppervlakte groter dan 125 ha mogelijk (Besluit m.e.r.; Onderdeel D activiteit 9).

De ontgrondingsvergunning is **project-m.e.r.**-plichtig omdat het een terreinoppervlakte betreft van meer dan 25 hectare (Besluit m.e.r.; Onderdeel C activiteit 16.1). Omdat het PIP kaderstellend is voor deze m.e.r.-plichtige activiteit, moet ook een **plan-MER** worden opgesteld.

Gezien de samenhang van de totale natuurontwikkeling en uit te voeren ontgrondingen wordt een **combinatie-MER** opgesteld. Dit houdt in dat het MER de milieuargumenten aandraagt voor besluitvorming over PIP met bijbehorend inrichtingsplan en ontgrondingsvergunning, waarbij de locatie afweging op plan-MER niveau plaats vindt en de inrichtingsalternatieven op project-MER niveau. De effecten worden in het MER in samenhang beschouwd, dus ook van de maatregelen die niet-m.e.r.-plichtig zijn.

Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag

In de m.e.r.-procedure is de provincie Overijssel initiatiefnemer en daarmee de opsteller van het MER. De provincie Overijssel is ook het bevoegd gezag voor het PIP en de ontgrondingsvergunning. Mede op basis van het MER moet het bevoegd gezag een besluit nemen over het PIP en de ontgrondingsvergunning.

De provincie Overijssel heeft gezorgd voor een ambtelijke scheiding van de rollen van Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag.

3 REFERENTIE, PLANALTERNATIEF EN VARIANTEN

3.1 Referentie: huidige situatie en autonome ontwikkelingen

3.1.1 Huidige situatie

Ligging

Het gebied De Wieden is gelegen in de "Kop van Overijssel", onderdeel van het nationaal park Weerribben – Wieden en gelegen in de Provincies Flevoland en Overijssel en de gemeenten Noordoostpolder, Staphorst, Steenwijkerland en Zwartewaterland². De Wieden is een uitgestrekt laagveenmoeras en bestaat uit kleine en grote meren, kanalen, petgat-/legakker-gebieden met natte graslanden, trilvenen, rietland en moerasbos op een totaaloppervlakte van ruim 9.000 hectare. Het gebied is grotendeels in eigendom en beheer van Natuurmonumenten.

Ten noorden van De Wieden is het Natura 2000-gebied de Weerribben gelegen. De Wieden en Weerribben vormen tezamen met de Natura 2000-gebieden Zwarte Meer, Rottige Meenthe en Olde Maten één van de grootste laagveengebieden van Noordwest-Europa³.

Geologie, hydrologie, geohydrochemie

In de ondergrond van Weerribben en De Wieden ligt een oerstroombdal van de Vecht dat later is opgevuld met merendeels zandige afzettingen bestaande uit fluvioglaciaal materiaal (Formatie v. Drenthe), rivierafzettingen (Formatie van Kreftenheye) en dekzand (F. van Twente). In de Formatie van Kreftenheye komt een slecht-doorlatende laag van klei en veen voor (Eem-Formatie, ca. 15-20 m - NAP). De Eem-laag is niet aaneengesloten en plaatselijk dun. Aan de oostzijde van het gebied ligt de stuwwal van Steenwijk/Oldemarkt, en aan de westzijde de stuwwal van Vollenhove. Onder de hogere gronden aan oost- en westzijde ligt keileem. Deze keileem is in het oerstroombdal verdwenen door erosie.

Door aanleg van de Noordoostpolder (1941) is de wegzijging toegenomen. In de ondiepe en diepere watervoerende pakketten (tot 120 m diepte) onder De Weerribben is door aanleg van de Noordoostpolder een stijghoogtedaling van 0,2 tot 0,8 m opgetreden (Van Wirdum, 1990). Door de grote doorlatendheid van de ondergrond en gaten in de aanwezige slecht-doorlatende lagen werkte de verlaging door de Noordoostpolder sterk door in de stijghoogtes van alle watervoerende pakketten in het achterland.

Onder de stuwwal Oldemarkt bevindt zich zoet water tot op 300 m -NAP. Naar het westen toe wordt de diepte van het zoet/zout-grensvlak snel minder en is een scherpe laterale overgang naar brak/zout grondwater aanwezig. De top van het profiel (bovenste 10-15 m) is gevuld met antropogeen beïnvloed, zoet grondwater dat bestaat uit geïnfiltreerd oppervlaktewater. Alleen in regionaal drainerende beeksystemen (noordzijde gebied) komt schoon, zoet water omhoog. Gezien de ligging in een breed uitwaaiende delta van benedenlopen ligt sterke regionale kwel niet zo voor de hand. Wel trad in het verleden mogelijk kwel op aan de oostzijde vanuit de Havelterberg en het Drents plateau. Basenrijk water was in het verleden vooral afkomstig vanuit beeksystemen die vanaf het Drents Plateau basenrijk oppervlaktewater aanvoerden².

Veevorming en vervening

In de laagte van het oerstroombdal heeft zich na de laatste ijstijd veen gevormd. In eerste instantie vond vorming van meso-/eutroof veen plaats onder invloed van toestromend oppervlaktewater van o.a. de Linde en Steenwijker Aa. Later ontstonden hoogvenen. Een groot deel van het oorspronkelijke veen bestond uit hoogveen. Tussen 250 en 1500 na Chr. degradeerde het hoogveen onder invloed van klimaatverandering, zeetransgressie en landgebruik door de mens. Door de toegenomen zee-invloed vond ook kleiafzetting plaats op het veen. In 1400 na Chr. vond oppervlakkige vervening plaats en in de periode 1600-1900 grootschalige natte vervening in petgaten. Door erosie en overstromingen werden legakkers weggeslagen en ontstonden plassen. Vanaf 1919 werd het gebied een boezem voor de omliggende polders, die steeds

² Provincie Overijssel (22 mei 2017). Natura 2000-beheerplan definitief De Wieden en Weerribben.

³ Kiwa Water Research, E.-c. (2007). Knelpunten- en kansanalyse Natura 2000-gebied De Wieden.

beter werden ontwaterd. Met de afsluiting van de Zuiderzee verdween in de jaren '30 de brakke invloed. Het veenpakket heeft aan de westzijde een dikte van 3-4 meter, aan de oostzijde is het dunner (1-2 meter). Vooral in het oostelijke deel zijn er sloten die de veenlaag doorsnijden. Ook gliedelagen worden soms doorsneden. Dit vergroot de infiltratie².

Oppervlaktewaterstelsel

Het maaiveld ligt in De Wieden tussen ca 0,2 en 0,7 m –NAP. Het Natura 2000-gebied maakt deel uit van de Boezem van Noordwest Overijssel, er is 3000 ha open water.

Het winterpeil is -0.83 m. NAP en in de zomer mag het peil, afhankelijk van neerslag en verdamping, variëren tussen -0.73 m. NAP en - 0.83 m. NAP . Als het peil in de zomer lager wordt dan - 0.83 m. NAP wordt bij gemaal Stroink water uit het Vollenhovermeer ingelaten. Het peilbeheer wordt gestuurd op een gemiddelde van het peil bij 7 meetstations die verspreid staan over het gebied van de Boezem.

Door inpoldering van de omgeving ligt het Natura 2000-gebied hoger dan zijn omgeving en is daarmee een wegzijgingsgebied geworden waaruit water wegzijgt naar de omgeving. De wegzijging is in de loop der tijd toegenomen door polderpeilverlagingen. Wegzijging treedt vooral op in het 1e watervoerende pakket. De wegzijging is het sterkst aan de noordzijde. Voor zover vóór de ontginning al sprake was van grondwateraanvoer, is deze door vervening, polderpeilverlaging en inpoldering van de Noordoostpolder verdwenen.

Vegetatie en abiotische omstandigheden

De watervegetaties van mesotrofe en zwak eutrofe omstandigheden die veel in het gebied voorkwamen zijn in de jaren '60 sterk achteruitgegaan. Hierbij is een groot deel van de begroeiingen verdwenen. Inmiddels is met het verbeteren van de waterkwaliteit beginnend herstel opgetreden, vooral in delen die ver verwijderd zijn van de grote plassen en aan het uiteinde van langere vaarten.

Basenrijke verlandingsstadia komen momenteel plaatselijk voor in de vorm van mesotroof habitattype H7140A overgangs- en trilvenen (trilvenen) en zwak eutroof habitattype H7210 galigaanmoerassen. Het betreft oudere trilvenen, waarvan een aanzienlijk deel aan het verzuren is. Tegenwoordig stagneert kraggeverlanding nagenoeg. Met name in experimenten waarbij nieuwe petgaten zijn gegraven treedt plaatselijk nieuwe verlanding op. Het betreft dan petgaten die in verbinding staan met bestaande trilvenen. Jonge basenrijke, mesotrofe verlandingsvegetatie ontstaat nu vooral zeer kleinschalig in kleine greppels, die voorzien worden van (betrekkelijk) schoon oppervlaktewater en de randen van geplagde percelen die worden beïnvloed door basenrijk oppervlaktewater. In een petgat in De Wieden komt de associatie van stekelharig kransblad voor (behorende tot het habitattype kranswierwateren)⁴.

3.1.2 Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die met zekerheid zullen plaatsvinden in de planperiode en die los staan van het voornemen, maar deze wel kunnen beïnvloeden.

Landinrichtingsproject Blokzijl - Vollenhove

Het landinrichtingsproject Blokzijl – Vollenhove overlapt ruimtelijk met het grondgebied met de ontwikkelopgaven van De Wieden. Dit landinrichtingsproject vindt plaats in de deelgebieden Muggenbeet (gedeeltelijk; deelgebied nr. 6), verbinding Wieden-Vollenhovermeer (deelgebied nr. 9), Duinweg-Leeuwte (deelgebied nr. 10) en Sint Jansklooster (deelgebied nr. 11). Belangrijke opgave van het landinrichtingsproject is om de verkaveling te verbeteren en gronden vrij te maken voor de uiteindelijke realisatie van natuur in het kader van de opgave. Daartoe is het belangrijk om het ruilproces met de ontwikkelopgaven voor De Wieden af te stemmen.

Beheermaatregelen bestaande natuur

Natuurmonumenten is de terreinbeheerder van De Wieden en staat aan de lat voor het uitvoeren van de beheermaatregelen voor de bestaande natuur. In de eerste beheerperiode van 6 jaar is dat het realiseren van 90 hectare aan petgaten en de interne maatregelen genoemd in Tabel 2. Het graven van petgaten is geen autonome ontwikkeling omdat hiervoor een ontgrondingsvergunning nodig is. De overige maatregelen zijn dat wel.

Tabel 2 Overzicht overige interne maatregelen in De Wieden

No.	Type	Inhoud	Omvang [hectara]
M3, M12 en M13	Beheer & inrichting	Het graven van sloten en greppels	Onbekend
M4	Beheer	Als vervolg op maaien en afvoeren van maaisel, vindt uitmijning plaats t.b.v. ontwikkeling van blauwgrasland	15
M11	Zomer-maaibeheer	Maaien en afvoeren van maaisel naar bio-landbouw, aanvullend maaien en drijftillen verwijderen, tweede snede maaien	673
M14	Inrichting	Selectief schrapen rietland (plaggen)	20
M15	Inrichting	Extra maaien, opslag verwijderen en plaggen t.b.v. kleine blauwgrasland-percelen en -stroken	1
M16	Inrichting	Galigaanmoeras: 1x per 5 jaar maaien, bos handmatig verwijderen	Onbekend

3.2 Planalternatief en mogelijke variatie

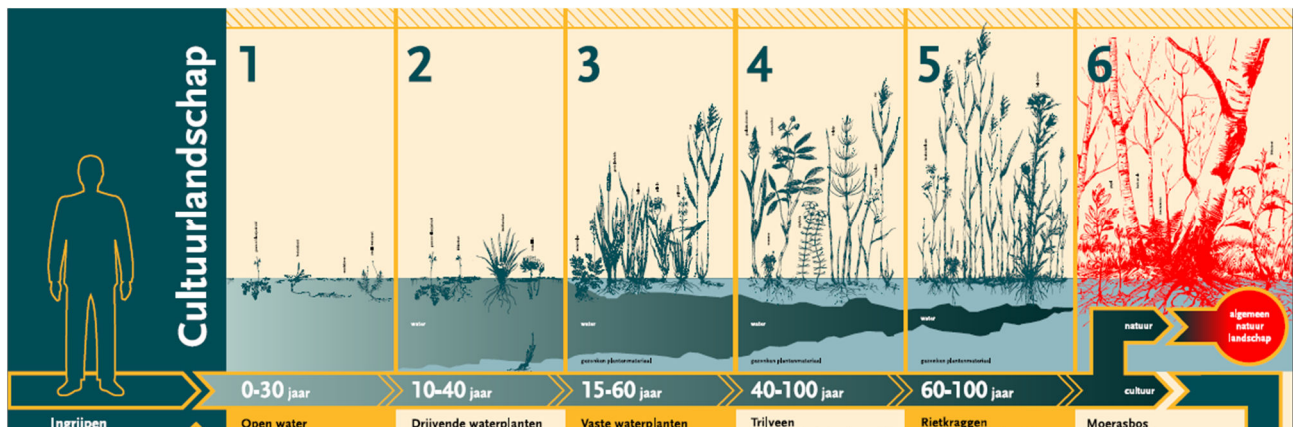
De voorgenomen maatregelen bestaan uit het graven van petgaten als natuurbeheermaatregelen voor de bestaande natuur en het uitvoeren van maatregelen voor de aanleg van nieuwe natuur in de deelgebieden Muggenbeet (nr. 6), Verbinding Wieden - Vollenhovermeer (nr. 9) en de Duinweg-Leeuwte (nr. 10). De voorgenomen maatregelen en mogelijke planvariatie hierop zijn in deze paragraaf beschreven.

3.2.1 Natuurherstelmaatregelen binnen het natuurgebied De Wieden

Het zoekgebied voor de natuurbeheermaatregelen is het bestaande Natura 2000-gebied De Wieden (zie Figuur 2). De belangrijkste terreinbeheerder in De Wieden is Natuurmonumenten. Voor de eerste planperiode van zes jaar heeft Natuurmonumenten een aantal herstelmaatregelen gepland. Hiervan is het graven van petgaten het meest ingrijpend. Hiervoor is een Ontgrondingsvergunning vereist. De overige beheermaatregelen binnen de bestaande natuur zijn beschreven in de vorige paragraaf onder autonome ontwikkeling.

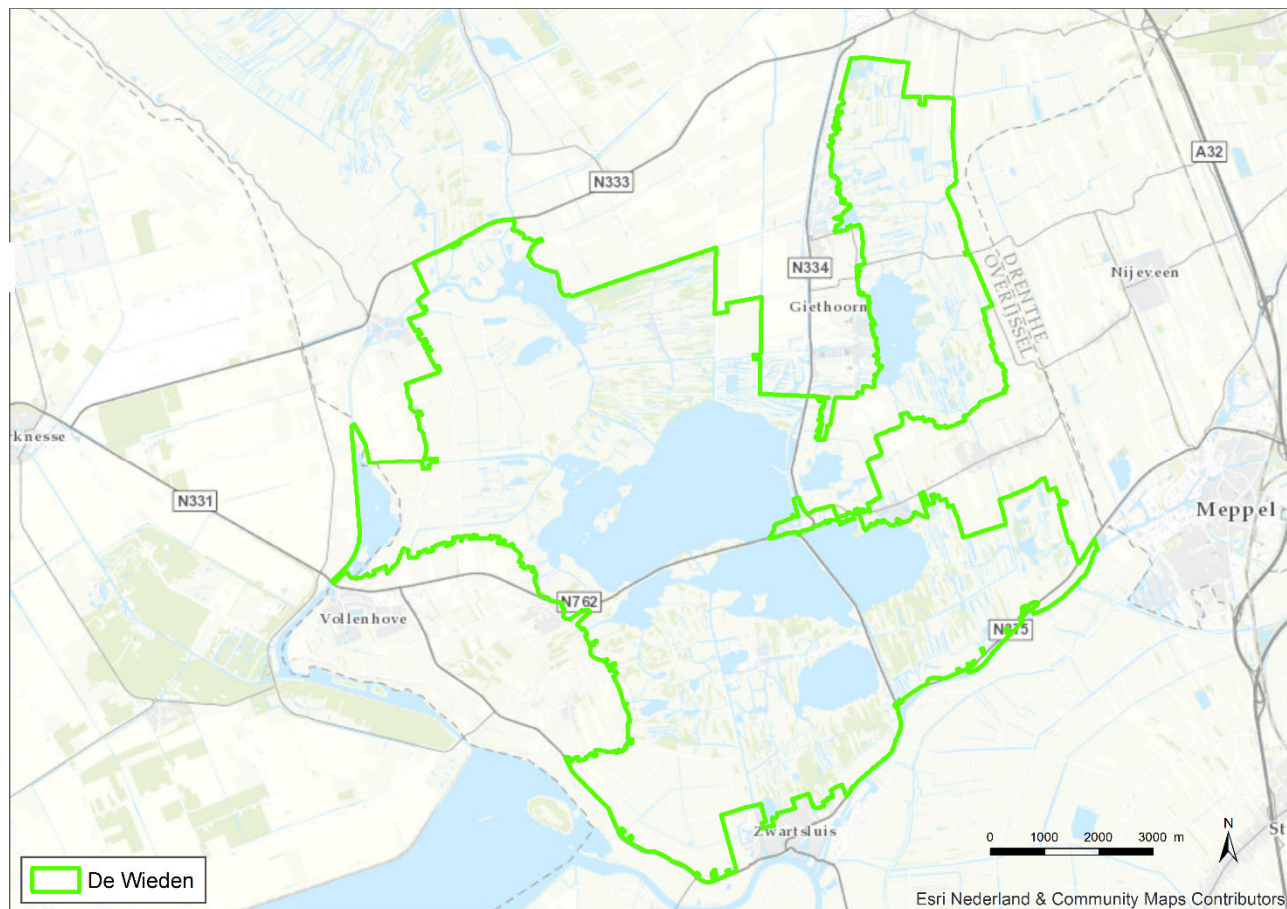
Graven petgaten

Het graven van nieuwe petgaten is nodig om op termijn de successie in sterk verlande delen van het gebied weer op gang te brengen. De successie is als verlandingsreeks geïllustreerd in Figuur 1. Het doel is om de gehele verlandingsreeks in alle stadia in het gebied terug te krijgen. Het graven van petgaten bestaat op korte termijn uit onderhoudswerkzaamheden en op de lange termijn is sprake van cyclisch beheer waarbij de verlande petgaten weer opgelegd worden.

Figuur 1 Illustratie van de verlandingsreeks van het cultuurlandschap van open water tot moerasbos.

In de eerste beheerperiode wordt in De Wieden 90 hectare aan petgaten gegraven binnen bestaande natuur in het Natura-2000 gebied zie Figuur 2.

Figuur 2 Grens Natura-2000 gebied (weergegeven met groene lijn)

De exacte locaties voor het graven van petgaten worden bepaald op grond van de volgende criteria:

- De petgaten worden gegraven binnen de bestaande natuur;
- Het beperkt voorkomen van beschermde habitats;
- Er rust geen pacht op het betreffende perceel;
- De ligging van de toekomstige petgaten wordt bepaald aan de hand van de terreinhoogte en op grond van oude topografische kaarten waar de voormalige petgaten ook al lagen;
- Bereikbaarheid van de locaties zodat snel gestart kan worden met het graven van de petgaten.

Daarnaast loopt er nog een pilot / innovatie – onderzoekstraject naar mogelijk interessante afzet mogelijkheden van het vrijkomende materiaal uit deze petgaten. De uitkomsten van deze pilot kunnen mogelijk mede bepalend zijn voor de definitieve locaties van de petgaten.

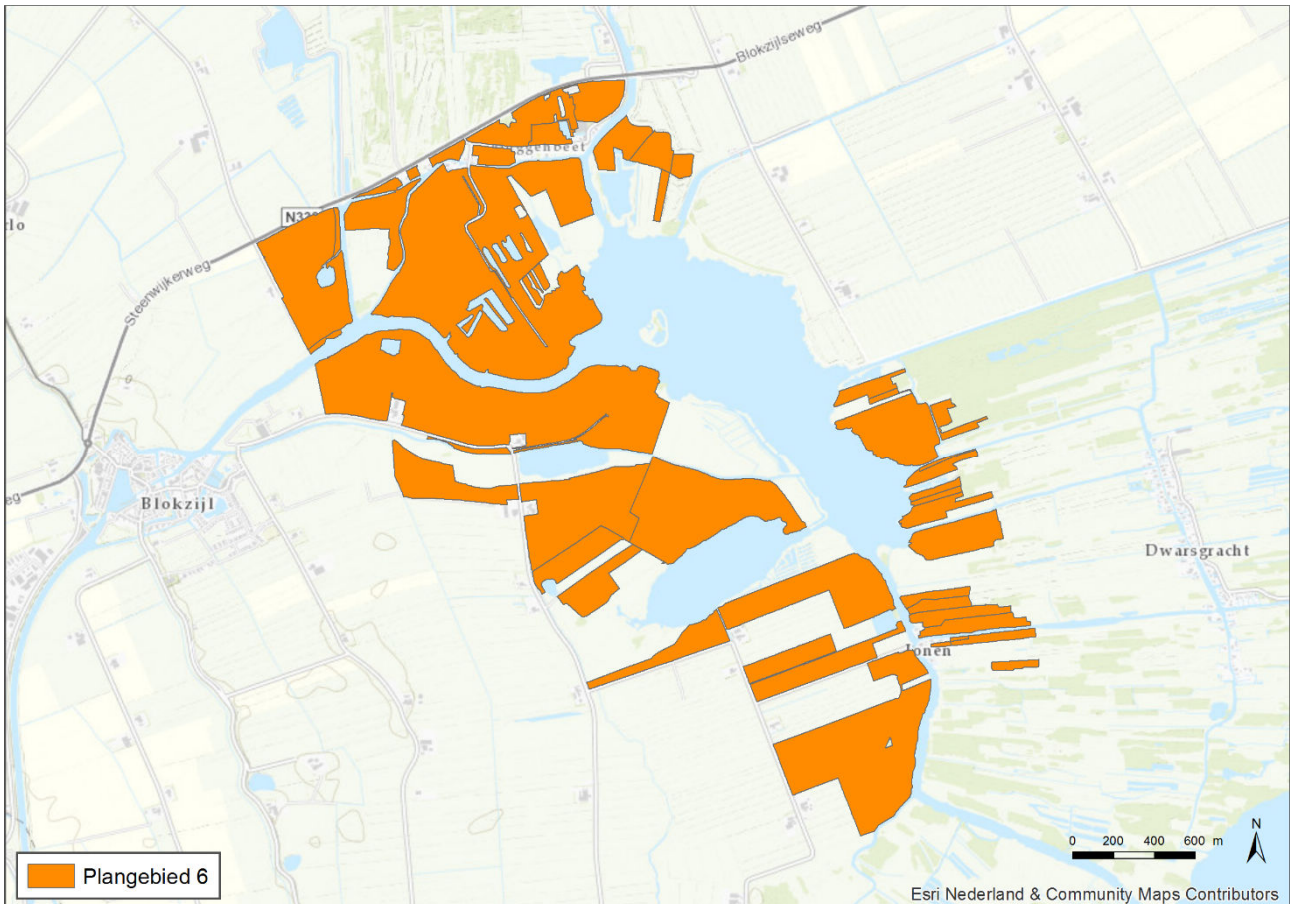
De manier waarop Natuurmonumenten de petgaten in De Wieden wil realiseren is nog niet bekend, evenals de afzet mogelijkheden van het vrijkomende materiaal. Dit wordt nog nader onderzocht. Gedacht wordt aan het graven in den natte en het verpompen van het gegraven materiaal naar de locaties voor verwerking. Om de pompafstand beperkt te houden, worden deze locaties zo dicht mogelijk bij de ontgraven petgaten gesitueerd. Het vrijgekomen materiaal kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor het ophogen van andere gronden. Ook het verwerken in de vooroevers van de plassen Beulaker Wijde en de Belter Wijde is een optie op drie verschillende locaties.

De gekozen voorkeurlocaties worden vervolgens getoetst aan de hand van het beoordelingskader zoals genoemd in hoofdstuk 4.

3.2.2 Natuurinrichtingsmaatregelen (nieuwe natuur)

Muggenbeet (deelgebied 6)

De ligging van het deelgebied Muggenbeet (nr. 6) is weergegeven in Figuur 3. Het deelgebied heeft een oppervlakte van 344 hectare dat binnen de realisatieperiode van 6 jaar ingericht moet zijn voor nieuwe natuur. De begrenzing van het deelgebied wordt mogelijk nog minimaal aangepast zonder dat dit gevolgen heeft voor de gestelde opgave. De start van de planuitwerking is 2017. De Natura2000 doelen zijn om het gebied in te richten voor blauwgrasland, de grote vuurvliinder, kwartelkoning, bruine kiekendief, roerdomp en rietzanger. Sommige doelen zijn complementair en te combineren op hetzelfde oppervlak.

Figuur 3 Ligging deelgebied Muggenbeet (oranje).

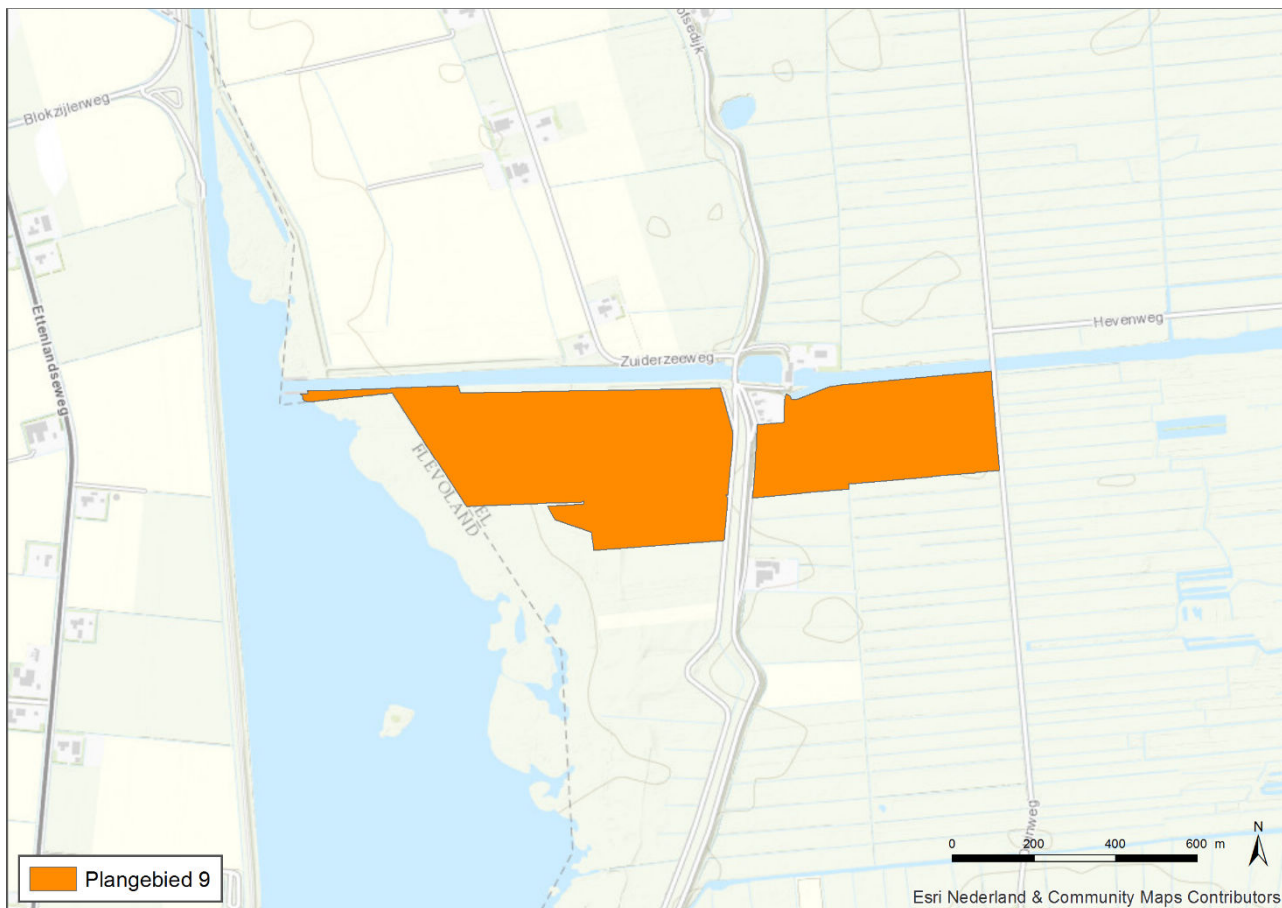
Het deelgebied Muggenbeet moet voor de grote vuurvliinder de verbinding worden tussen de Weerribben en De Wieden. De grote vuurvliinder gedijt op een combinatie van hooiland en moeras, beide met veel oevers. Een gedeelte van het gebied (150 hectare in totaal) wordt daarom ingericht met sloten met waterzuring en hooilanden/trilvenen met nectarplanten, zodat de soort zich kan uitbreiden van de Weerribben naar De Wieden.

Circa 75 hectare van het gebied wordt voor de kwartelkoning ingericht met kruidenrijke, extensieve graslanden. Daarnaast wordt 109 hectare aan nieuw moeras gerealiseerd voor moerasbroedvogels zoals de roerdomp, bruine kiekendief en rietzanger. Meer natuurlijke fluctuaties in het waterpeil is gewenst met in de winter een hoger peil dan in de zomer. In het deelgebied wordt op gronden van Natuurmonumenten ook 10 hectare aan blauwgrasland gerealiseerd.

Verbindingszone Wieden – Vollenhovermeer (deelgebied 9)

Deelgebied 9 betreft het plangebied verbindingzone Wieden – Vollenhovermeer. Het deelgebied heeft een oppervlakte van 41 hectare en de totale realisatieperiode duurt 12 jaar. De start van de planuitwerking staat

gepland in 2017. Het Natura 2000 doel is om het gebied weer geschikt te maken voor de grote karekiet. Hiervoor wordt 10 hectare aan broedgebied voor de grote karekiet ingericht. De grote karekiet heeft een leefomgeving met dik waterriet en een hoge dynamiek aan waterpeilen nodig. Het ideale foerageergebied voor de grote karekiet is insectenrijk bloemrijk hooiland. Doel voor dit deelgebied is tevens om een natuurverbindingszone tussen Vollenhovermeer en De Wieden te realiseren.

Figuur 4 Ligging deelgebied verbinding Wieden – Vollenhovermeer (oranje).

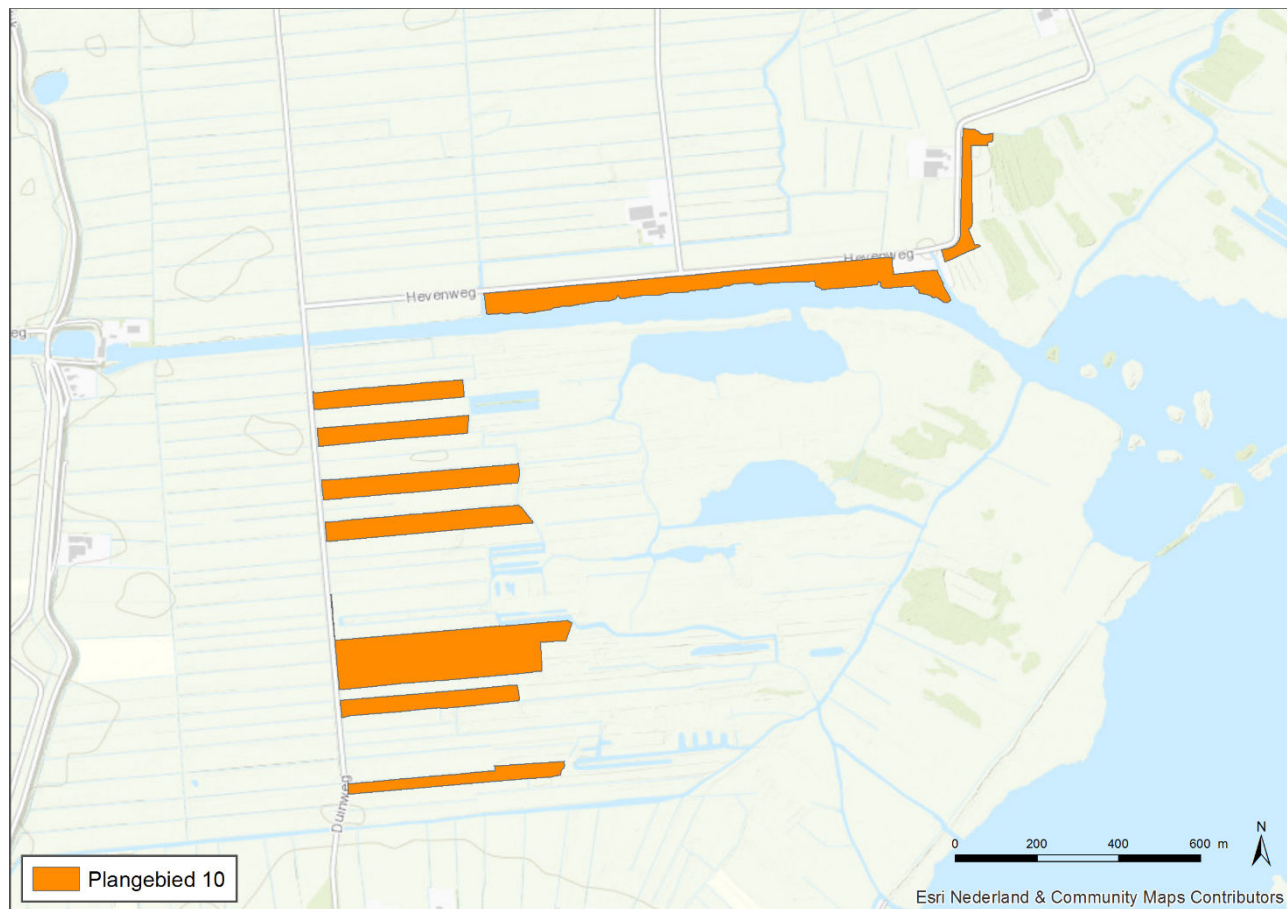
Duinweg Leeuwte (deelgebied 10)

Deelgebied 10 betreft het deelgebied Duinweg Leeuwte en heeft een oppervlakte van 22 hectare. De realisatieperiode bedraagt 12 – 18 jaar. De Natura 2000-doelen voor het gebied zijn om het gebied in te richten voor porseleinhoen, bruine kiekendief en zwarte stern⁴. Het deelgebied is nu al van belang voor kritische weidevogels zoals de grutto. Bij de inrichting van het gebied blijft de waarde voor weidevogels behouden.

Voor de porseleinhoen wordt moeras gerealiseerd. Voor de soort is een waterpeil waarbij het peil in de winter hoger is dan in de zomer, wenselijk. De inrichtings- en beheersmaatregelen die ten behoeve van de porseleinhoen worden genomen, hebben een gunstig neveneffect voor het foerageergebied voor de bruine kiekendief.

⁴ In het Natura 2000-beheerplan van De Wieden en Weerribben is niet opgenomen hoeveel hectare voor deze Natura 2000-doelsoorten wordt gerealiseerd.

Figuur 5 Ligging deelgebied Duinweg Leeuwte (oranje).

Variatie

De natuurinrichtingsdoelen van Muggenbeet (6), Verbindingszone Vollenhovermeer (9) en Duinweg-Leeuwte (10) zijn in het N2000 beheerplan toegeschreven aan deze specifieke locaties. De locaties, oppervlaktes en de grenzen van de locaties zijn vastgesteld door de Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel en Flevoland.

De genoemde locaties zijn het meest geschikt voor de beschreven doelen. Verder is realisering van de maatregelen op een andere locatie niet mogelijk vanwege de grondbeschikbaarheid. De precieze inrichting voor realisatie van de gestelde natuurdoelen staat nog niet vast en zal tijdens het ontwerpproces vastgesteld worden. Het streven is naar een optimale variant waarbij gevarieerd kan worden met de volgende maatregelen:

- Projectie van de doelen (welke doelen komen waar).
- Peilverhoging.
- Maaiveld verlaging.

De eerste ontwerp-kaders worden getoetst aan het effectbeoordelingskader zoals genoemd in hoofdstuk 4. Hiervoor worden verschillende varianten voor de inrichting van de gebieden opgesteld.

4 EFFECTBEOORDELING

4.1 Inleiding

Het doel van het MER is om de relevante milieueffecten van de verschillende alternatieven en/of varianten voor de beoogde ingrepen op een objectieve manier inzichtelijk te maken. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de te onderzoeken beoordelingscriteria en het detailniveau van het onderzoek. De beoordelingscriteria die worden gebruikt, zijn afgeleid uit de kader- en randvoorwaardenstellende uitspraken uit relevant milieubeleid en -regelgeving. De aanpak, de opbouw van de effecthoofdstukken in het MER en het beoordelingskader is nader uitgewerkt in dit hoofdstuk.

4.2 Aanpak effectbeoordeling en reikwijdte detailniveau

Wettelijke en beleidsmatige context

Op Europees-, rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau zijn er diverse (beleids)kaders die relevant zijn voor de maatregelen en het gebied waarin de maatregelen plaats gaan vinden. Dit gaat onder meer om Natura 2000-programma, de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), het Programma Aanpak Stikstof (PAS), de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), de Wet natuurbescherming, de Ontwikkelopgave Natura 2000, de provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening, gemeentelijke bestemmingsplannen, de gemeentelijke Omgevingsvisie en het waterbeheerplan en de legger van het waterschap. De beleidskaders en hun relevantie voor dit project wordt in het MER nader uiteengezet.

Plangebied en studiegebied

In het MER spreken we van een plangebied en van een studiegebied:

- Het plangebied is het gebied waarin de activiteit plaats gaat vinden.
- Het studiegebied is het gebied waarin effecten kunnen optreden. Dit kan per thema verschillend zijn.

Thematische opbouw effectbeoordeling volgens lagenbenadering

De effectbeoordeling bestaat uit een aantal algemene thema's, met daarbinnen een aantal criteria.

De opbouw van de effectbeoordeling volgt de lagenbenadering, zoals gebruikelijk bij een m.e.r.: van de onderste laag (bodem en water) naar de bovenste laag (gebruik).

Voor de milieuthema's vindt eerst een ecosysteemanalyse plaats. Deze analyse is gericht op het betreffende deelgebied en gebaseerd op gecombineerde kennis van de bodemopbouw, de hydrologie en het voorkomen van indicatorsoorten. Aanvullend wordt de kennis van de bewoning en occupatie van het gebied meegewogen. Dit zorgt voor een goed inzicht in de ecologische processen en potenties van het gebied, alsmede van het effect van eventuele ingrepen. Daarom draagt een dergelijke systeemanalyse bij aan een goede effectvoorspelling.

Referentiesituatie

De referentiesituatie wordt op hoofdlijnen beschreven in paragraaf 3.1 van deze NRD. Nadere detaillering van de referentiesituatie volgt in het MER per milieuthema (in paragraaf 4.4 zijn de relevante milieuthema's voor dit project gespecificeerd). In het MER wordt aangegeven welke varianten voor de maatregelen aan de orde zijn en op basis waarvan is gekomen tot het voorkeursalternatief.

De varianten worden per criterium beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Aanleg en gebruik

Een aantal effecten zal optreden tijdens aanleg van het gebied (bijvoorbeeld geluid en verstoring), een aantal andere effecten tijdens het gebruik in de eindfase. Andere effecten zullen zowel tijdens aanleg als ook tijdens gebruik optreden.

Dit wordt in het MER per criterium uitgewerkt. Waar noodzakelijk zal hier ook een aparte beoordeling aan gekoppeld worden, dus wat het effect is tijdens aanleg en wat het effect is tijdens gebruik.

Daarnaast kan het gelijktijdig uitvoeren van de verschillende maatregelen van invloed zijn op de effecten door cumulatie. Dit wordt kwalitatief beschouwd.

Combinatie-MER

Het combinatie-MER (gecombineerde plan-/project-MER) draagt de milieuargumenten aan voor besluitvorming over het PIP met bijbehorend inrichtingsplan en ontgrondingsvergunning, waarbij de locatie afweging op plan-MER niveau plaats vindt en de inrichtingsalternatieven op project-MER niveau. De effecten worden in het MER in samenhang beschouwd, dus ook van de maatregelen die niet-m.e.r.-plichtig zijn (cumulatie van effecten).

4.3 Opbouw effecthoofdstukken

In de effecthoofdstukken in het MER zullen we zoveel mogelijk de onderstaande indeling hanteren:

- x.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling
- x.2 Methodiek
- x.3 Beoordeling
- x.4 Compenserende en mitigerende maatregelen
- x.5 Leemten in kennis

Dit leidt tot een MER waarin per thema alle gegevens bij elkaar staan.

4.4 Effectbeoordelingskader

Tabel 3 geeft voor de verschillende relevante milieuthema's aan waar de belangrijke aandachtspunten voor de effectbeschrijving in het MER voor de voorgenomen maatregelen liggen.

Tabel 3 Effectbeoordelingskader

Thema	Criterium	Aanpak	Kwalitatief/kwantitatief
1. Bodem & ondergrond	Bodemstructuur	Informatie uit het onderzoek naar de bodemopbouw t.b.v. het inrichtingsplan, wordt gebruikt voor een beoordeling van het effect op waardevolle bodemstructuren.	
	Grondverzet	O.b.v. het grondstromenplan worden de belangrijkste effecten beschreven van het transport en de afzetmogelijkheden.	
	Maaiveldhoogte	O.b.v. beschikbare gegevens over hoogteligging en ontwikkeling daarvan en uit de nieuwe peilen en bodemopbouw wordt de verwachte ontwikkeling in maaiveldhoogte ingeschat.	Kwalitatief
	Bodemkwaliteit	O.b.v. bekende landgebruik wordt een inschatting gemaakt van de nutriëntensituatie en wat deze betekent voor mogelijk te bereiken natuurdoel. Zo mogelijk wordt een lopend onderzoek naar fosfaatbelasting betrokken (WDOD).	
	Bodemverontreinigingen	In het kader van de inrichtingsplannen wordt onderzocht waar eventuele milieu	

Thema	Criterium	Aanpak	Kwalitatief/kwantitatief
		hygiënische verontreinigingen te verwachten zijn en wat daarvan de gevolgen zijn voor de maatregelen.	
	Niet Gesprongen Explosieven (NGE)	Kans op vinden NGE's wordt beoordeeld op basis van verplicht onderzoek voor vergunningaanvraag.	Kwalitatief
2. Water	Oppervlaktewater (inclusief waterkwaliteit)	Beschrijving van het oppervlaktewatersysteem en hoe dit mogelijk zal functioneren bij nieuwe inrichting. Bijdrage aan Kaderrichtlijn Water (KRW).	Kwalitatief
	Grondwater (inclusief grondwaterkwaliteit)	Beschrijving van het grondwatersysteem en hoe dit mogelijk zal functioneren bij nieuwe inrichting, de effecten van kwel, wegzijging en infiltratie worden hierin meegenomen. Daarnaast wordt onderzocht wat de effecten van de verandering in het waterpeil zijn op landbouw, bebouwing, infra en natuur.	
3. Natuur	Natura 2000	Beschrijving van de effecten op instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000.	Kwalitatief
	Natuurdoelen NNN	Beschrijving natuurdoelen en in hoeverre daar invulling aan wordt gegeven, mede m.b.v. de ecohydrologische modelleringen.	
	Beschermde soorten	Mogelijke effecten op beschermde soorten (Wet Natuurbescherming). Beschouwd wordt ook de kans op het verkrijgen van ontheffing.	
4. Archeologie	Archeologische verwachtingswaarde	A.h.v. Waardenkaarten Archeologie en Cultuurhistorie (gemeente Steenwijkerland) wordt een inschatting gemaakt van mogelijk aantreffen van archeologische objecten bij uitvoering.	Kwalitatief
	Archeologische monumenten	A.h.v. beschikbare waarnemingen wordt bepaald of er sprake kan zijn van mogelijke aantasting van archeologische monumenten.	
5. Landschap/ cultuurhistorie	Ruimtelijke kwaliteit	Landschapsbeschrijving en wat daarin wijzigt, qua structuur, diversiteit en beleving.	Kwalitatief
	Cultuurhistorische structuren en elementen	A.h.v. beschikbare archeologische en cultuurhistorische informatie worden effecten aangegeven op cultuurhistorische structuren en -elementen.	
6. Overig gebruik en leefbaarheid	Wonen	Beschouwd wordt het uitzicht vanuit woning en vanaf erf, de eventuele hinder bij aanleg/gebruik (geluid, verkeer, bereikbaarheid, etc.) en het woongenot.	Kwalitatief
	Wegen	Beschouwd wordt het effect van peilveranderingen van de bermsloten en mechanische druk op de wegen door afvoer van het materiaal (kwalitatief).	
	Recreatie	Beschreven worden de mogelijkheden voor recreatief medegebruik.	

Thema	Criterium	Aanpak	Kwalitatief/kwantitatief
	Kabels en leidingen	Aan de hand van een KLIC-melding geven we aan welke kabels en leidingen er mogelijk 'in de weg' liggen.	
	Landbouw	A.h.v. landbouwgegevens en op basis van gebiedskennis wordt landbouwsituatie geduid en hoe die verandert. Daarnaast wordt o.b.v. de ecohydrologische berekeningen in gegaan op de uitstraling van inrichtingen op vernatting van landbouwpercelen buiten het plangebied.	
7. Klimaat en duurzaamheid	CO2 uitstoot	Het effect van uitvoeringswijze op CO2 uitstoot tijdens de uitvoering.	Kwalitatief
	Klimaatrobustheid	Effect van de robuustheid van het systeem ten aanzien van klimaatverandering (scenario eens in de honderd jaar) van het gebied ten aanzien van de beoogde natuurdoelen. Bijdrage van het plan aan duurzaamheidsdoelstelling van de provincie Overijssel	Kwalitatief
8. Beheer	Beheerinspanning	Effect van de robuustheid van het systeem ten aanzien van het duurzaam beheer en onderhoud van het gebied ten aanzien van de beoogde natuurdoelen.	Kwalitatief

Voor de vergelijking van de alternatieven worden de effecten met plussen en minnen op een vijfpunten-schaal beoordeeld (Tabel 4).

Tabel 4 Uitleg effectscores.

Score	Uitleg
++	Sterk positief effect
+	Positief effect
0	Geen positief en geen negatief effect
-	Negatief effect
--	Sterk negatief effect

5 PROCES EN BESLUITVORMING

Er zijn vier werksporen binnen de planvorming te onderscheiden: ontwerp, m.e.r., planologie (PIP) en vergunningen.

Het ontwerpproces levert de inhoudelijke invullingen van de plannen, hier worden de keuzes gemaakt. De m.e.r.-procedure is een schakel tussen inhoud en juridische verankering, het moet goed aansluiten op het ontwerp-keuzeproces met zicht op juridische houdbaarheid. De m.e.r. procedure borgt de milieubelangen door het meewegen van milieueffecten op de varianten in de besluitvorming. Het PIP is uiteindelijk de planologische resultante van de inhoudelijke keuzes en in de vergunningen besluiten de verschillende bevoegd gezagen tot realisatie onder voorwaarden.

5.1 Planning van besluiten en benodigde producten

Inrichtingsplan > milieueffectrapportage > PIP/vergunningen

Om natuurontwikkeling in gebieden met een niet-Natuurbestemming mogelijk te maken zijn verschillende besluiten en producten nodig:

- In het Provinciale Inpassingsplan (PIP) worden de gebiedsbegrenzing en de geldende bestemmingen in het gebied juridisch verankerd.
- Voor het project wordt een inrichtingsplan opgesteld waarin op een grafische en tekstuele wijze de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied worden weergegeven.
- Zoals aangegeven is het doorlopen van de m.e.r.-procedure verplicht. Er wordt een MER opgesteld waarin de milieugevolgen van verschillende alternatieven of wijze van uitvoering zijn beschreven.
- Om de natuurherstelwerkzaamheden ten behoeve van het project ten slotte te kunnen uitvoeren zijn verschillende vergunningen noodzakelijk, zoals een ontgrondingsvergunning, mogelijk een omgevingsvergunning en een vergunning in het kader van de Waterwet.

De vergunningen, het PIP met bijbehorend inrichtingsplan en het MER worden via een provinciale coördinatieregeling (Wro art. 3.33) gezamenlijk door de Provincie Overijssel ter inzage gelegd.

In de m.e.r.-procedure is de provincie Overijssel initiatiefnemer en daarmee de opsteller van het MER. De provincie Overijssel is ook het bevoegd gezag voor het PIP en de ontgrondingsvergunning. Op basis van het MER moet het bevoegd gezag een besluit nemen over het PIP en de ontgrondingsvergunning.

De provincie Overijssel heeft gezorgd voor een ambtelijke scheiding van de rollen van Initiatiefnemer en Bevo. Ambtenaren die de rol van bevoegd gezag vervullen, zijn niet betrokken bij de werkzaamheden van de Ontwikkelopgave en het opstellen van het MER.

Planning van de ter inzagelegging voor deze procedure is:

- Februari 2018:
  - Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)
- September 2018:
  - Voorontwerp PIP (plan-MER en inrichtingsplan)
- Mei 2019:
  - Ontwerp PIP (gecombineerd plan-/project-MER en inrichtingsplan)
  - Ontwerp vergunningen
- December 2019:
  - Definitief PIP (gecombineerd plan-/project-MER en inrichtingsplan)
  - Definitieve vergunningen

5.2 M.e.r.-procedure

Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven, wordt ter onderbouwing van de besluitvorming over het PIP met bijbehorend inrichtingsplan en de ontgrondingsvergunningen een MER opgesteld. Ook zullen verschillende andere vergunningen en ontheffingen worden aangevraagd. De uitwerking van de beheermaatregelen in het inrichtingsplan vindt gelijktijdig plaats met het opstellen van het MER. Beide processen kunnen elkaar

verrijken en aanvullen. Op een dergelijke wijze krijgt het MER. in de ontwerpfase een toegevoegde waarde. Hieronder zijn de verschillende stappen in de m.e.r.-procedure op een rij gezet.

1. Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Met deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau geven de initiatiefnemers (Provincie Overijssel en Natuurmonumenten) globale informatie over de achtergronden, aard, omvang en de te verwachten effecten van de voorgenomen maatregelen. Daarnaast is deze notitie de formele start van de m.e.r.-procedure.

Het bevoegd gezag informeert en raadpleegt met de NRD alle betrokken bestuursorganen en de bevolking over de te volgen aanpak in het MER. De NRD ligt gedurende zes weken ter visie.

2. Advies en zienswijzen op de NRD

De Commissie voor de m.e.r. wordt gevraagd advies te geven over reikwijdte en detailniveau voor het MER. Verder worden de wettelijke adviseurs geraadpleegd.

Ook is het mogelijk om uw zienswijze te geven over reikwijdte en detailniveau voor het MER. Zienswijzen kunt u indienen bij de provincie Overijssel.

Waar kunt u de Notitie Reikwijdte en Detailniveau inzien?

Op 6 februari 2018 heeft de provincie Overijssel Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor Ontwikkelopgave De Wieden fase 1 vrijgegeven voor inspraak.

In de periode van 6 februari tot en met 19 maart 2018 is de NRD digitaal beschikbaar via www.overijssel.nl/wiedenweerrribben en als inblikexemplaar op:

- Het gemeentehuis van Steenwijkerland, Vendelweg 1, 8331 XE STEENWIJK
- Het provinciehuis van Overijssel, Luttenbergstraat 2, 8012 EE ZWOLLE

U kunt de NRD ook raadplegen via de website van de provincie Overijssel:
<http://www.overijssel.nl/wieden>

Hoe kunt u uw reactie geven?

U kunt van 6 februari 2018 tot en met 19 maart 2018 uw reactie op de NRD snel en gemakkelijk digitaal indienen via natura2000PIP@overijssel.nl onder vermelding van 'NRD Wieden, nummer 4609723'. Het is ook mogelijk om schriftelijk uw reactie in te dienen bij:

Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel
T.a.v. mevr. Marieke Bethlehem
O.v.v. 'NRD Wieden, nummer 4609723'
Postbus 10078, 8000 GB Zwolle

Wij verzoeken u om in uw reactie duidelijk aan te geven over welk hoofdstuk, welke paragraaf of welke bijlage uw opmerking gaat. Het is niet nodig uw reactie op meerdere wijzen in te dienen, enkel digitaal of schriftelijk is voldoende.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Alle zienswijzen worden voorzien van een reactie en opgenomen in een Nota van Zienswijzen. Daarin staat hoe de zienswijzen worden meegenomen in het uit te werken MER. U krijgt daarna uiteraard nog de gelegenheid om op het MER te reageren. Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met mevrouw M. Bethlehem (tel. 06-18119694 of m.bethlehem@overijssel.nl) van de provincie Overijssel.

Voor inhoudelijke vragen of vragen over het gebiedsproces, kunt u terecht bij de projectleider voor De Wieden: de heer Gerco Dam, g.dam@overijssel.nl, 038 499 73 74

3. Verwerken zienswijzen

Ambtelijk wordt het advies van de Commissie voor de m.e.r. en de ingediende zienswijzen verwerkt en gebruikt in de verdere procedure.

4. Plan-MER ter inzage bij voorontwerp PIP

Het voorontwerp PIP met bijbehorend inrichtingsplan worden t.z.t. samen met het plan-MER ter visie gelegd. De Commissie m.e.r. toetst het plan-MER. Daarnaast wordt eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen.

5. Gecombineerde plan-/project-MER ter inzage bij ontwerp PIP

Het ontwerp PIP met bijbehorend inrichtingsplan en vergunningen worden t.z.t. samen met het gecombineerde plan-/project-MER (combinatie-MER) ter visie gelegd. De Commissie m.e.r. toetst het gecombineerde plan-/project-MER. Daarnaast wordt eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen.

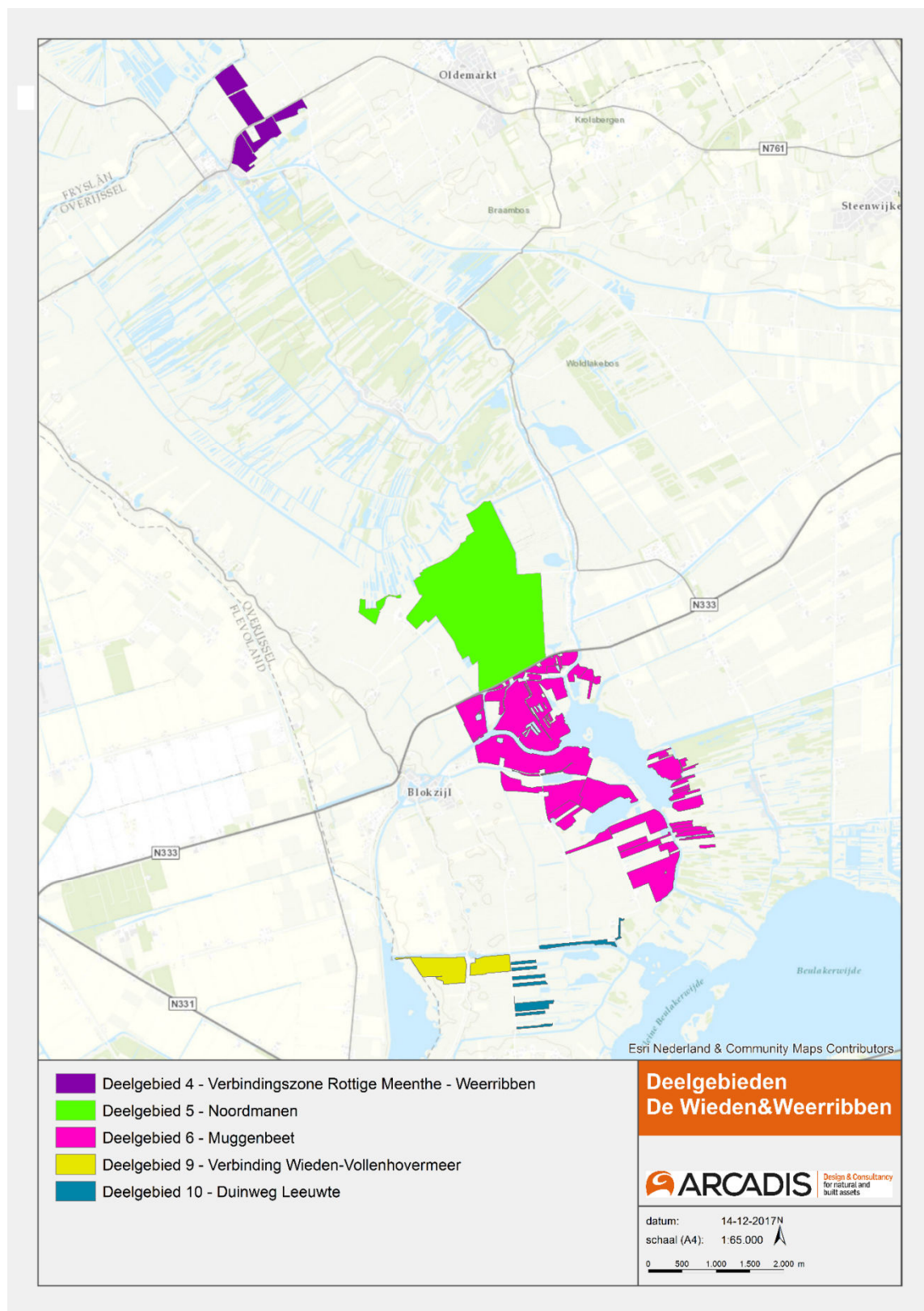
6. Vaststelling van het PIP, inrichtingsplannen, vergunningen verdere stappen

Mede op basis van de inspraakresultaten en adviezen en met in achtneming van de uitkomsten van het gecombineerde plan-/project-MER, worden het definitieve PIP met bijbehorend inrichtingsplan en vergunningen door de bevoegde gezagen vastgesteld. Na deze vaststelling is beroep mogelijk.

Nadat de plannen zijn gerealiseerd, dienen de werkelijk optredende milieueffecten in beeld te worden gebracht en geëvalueerd. In het gecombineerde plan-/project-MER zal een eerste aanzet worden gegeven voor deze evaluatie.

BIJLAGE 1: OVERZICHTSKAART WIEDEN EN WEERRIBBEN

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264

6800 AG Arnhem

Nederland

+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C03081.000163/C03081.000164

Onze referentie: 079659579 C.1